

Zbrodnia bez kary (Bűn és büntetlenség), reż. Fruzsina Skrabski i Tamás Novák, Budapeszt 2010 r.

Film opowiada o Béli Biszku (ur. 1921 r.), komunistycznym polityku, jednym z odpowiedzialnych za krwawe represje po Rewolucji Węgierskiej 1956 r. Jako minister spraw wewnętrznych w latach 1957–1961, na zamkniętych posiedzeniach partii wielokrotnie opowiadał się za zaostrzeniem wyroków sądowych oraz żądał zwiększenia „likwidacji kontrrewolucjonistów”. Jego słowa zamieniały się w czyny, a wszyscy nieposłuszni sędziowie byli natychmiast dymisjonowani. Za trwającą trzynaście dni rewolucję ukarano śmiercią 300 osób, przed sądem postawiono 20 tys., podczas gdy 200 tys. opuściło kraj. W wyniku konfliktu z przywódcą Węgier Jánosem Kádárem, stopniowo odsuwano go od władzy, choć cieszył się nadal poparciem Moskwy. Sprzeciwiał się reformom gospodarczym i polityce otwarcia. W 1972 r. stał na czele konserwatywnego skrzydła partii, które podjęło próbę obalenia Kádára. W 1978 r. odszedł na emeryturę, a w 1989 r. wycofał się z życia publicznego.

Béla Biszku po 1989 r. nigdy nie wypowiadał się na temat swojej wcześniejszej działalności. Twórcom filmu podstępem udało się skłonić go do rozmowy i spytać, czy żałuje swoich czynów. Biszku wszystkiemu zaprzeczył, jednocześnie przy pomocy sfabrykowanych danych starał się udowodnić, że w 1956 r. na Węgrzech doszło do wybuchu „kontrrewolucji”. Premierze filmu w czerwcu 2010 r. towarzyszył wielki skandal. Na kilka dni przed oficjalną premierą rodzina Biszku zagroziła kinu przygotowującemu projekcję, wytoczenie procesu o naruszenie dóbr osobistych. Kierownictwo kina zrezygnowało, a premiera odbyła się w ogródku jednej z restauracji, przed którą tłumy wyczekiwały, by móc obejrzeć film wyświetlany tamtego dnia kilka razy. Okoliczności projekcji filmu były również tematem obrad węgierskiego parlamentu. Biszku i jego rodzina w końcu odstąpili od straszenia sądami i całe rzesze Węgrów mogły obejrzeć film.

ZBRODNIA BEZ KARY

Zaproszenie

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej
– Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
dr Łukasz Kamiński

Dyrektor Węgierskiego Instytutu Kultury w Warszawie
dr János Tischler

mają zaszczyt zaprosić
na uroczysty pokaz filmu dokumentalnego
Zbrodnia bez kary,
poświęconego Béli Biszku,
komunistycznemu ministrowi spraw wewnętrznych,
odpowiedzialnemu za represje po Rewolucji Węgierskiej 1956 r.

Po projekcji odbędzie się dyskusja z udziałem zaproszonych gości

PROGRAM

- 19.30 – wystąpienie JE Roberta Kissa, Ambasadora Republiki Węgierskiej
– wystąpienie dr. Łukasza Kamińskiego, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej
- 20.00 – projekcja filmu *Zbrodnia bez kary*
- 21.10 – dyskusja z udziałem twórców filmu Fruzsiny Skrabski i Tamása Nováka, Marii Wittner
– uczestniczki Rewolucji Węgierskiej, skazanej na karę śmierci, która spędziła 12 lat w więzieniu
oraz prof. Jerzego Eislera i dr. Jánosa Tischlera
- 22.00 – poczęstunek

**20 października 2011 r. (czwartek), „Kinoteka”, Pałac Kultury i Nauki, Warszawa
(wejście od Al. Jerozolimskich)**